

۴۶۴

نامه دکتر مصدق در جواب نامه هیأت اجرائی سازمانهای اروپائی جبهه ملی ایران

احمدآباد - ۱۴ بهمن ماه ۱۳۴۳

هیأت محترم اجرائی سازمانهای اروپائی جبهه ملی ایران،
مرقومه مورخ ۲۳ ژانویه ۱۹۶۵ (۲۳ بهمن ماه ۱۳۴۳) در ۱۱ بهمن عز وصول ارزانی بخشید و
از توجهی که نسبت به منافع وطن عزیز دارند متشرکم و اکنون نظریات خود را نسبت به
مندرجات نامه مذبور باستحضار می‌رسانم:

۱ - در ماده هفتم آئین نامه جبهه ملی ایران که در اولین کنگره تصویب شده سازمانهای جبهه
ملی ایرانیان مقیم خارج از مرکز تابع مقررات این آئین نامه شمرده شده‌اند. در صورتی که در
آنین نامه جدید مورخ ۱۳۴۳ هیچ ذکری از سازمانهای مذبور نشده و آنها را به حال خود گذاردۀ اند
تا بتوانند تشکیلات خود را طبق وضعیات و احتیاجات محل تنظیم کنند و به علت مشکلاتی
که در روابط تشکیلات مرکزی با تشکیلات خارج از مرکز هست خود را دچار اشکال نمایند.
بنابراین جبهه‌های ملی در اروپا و امریکا می‌توانند با اطلاعاتی که از اوضاع مملکت [بدست
می‌آورند] و معلوماتی که دارند تشکیلات خود را طبق احتیاجات محل برقرار کنند و از چنین
تشکیلاتی در صلاح وطن عزیز استفاده نمایند.

۲ - راجع به اینکه افرادی که عضو هیچ جمعیتی نباشند آیا می‌توانند وارد شورای جبهه ملی
 بشوند و رای بدهند؟ ماده ۱۹ آئین نامه‌ی جبهه ملی سوم اینست که عیناً نقل می‌شود: «شورای
 مرکزی از نمایندگان نیروهای مذکور در ماده اول که برای یک سال انتخاب می‌شوند تشکیل
 می‌گردد تجدید انتخاب مانع ندارد.» و ماده مذبور عیناً نقل می‌شود:

«ماده اول - جبهه ملی سوم ایران مرکز تجمع احزاب و جمیعیت‌های سیاسی و جامعه
 روحانیت و جامعه دانشجویان و سازمانهای سیاسی و اجتماعات صنفی و اتحادیه‌ها و
 دستجات محلی است که هریک از آنها مرام خاصی برای خود داشته باشند و با جبهه ملی سوم
 فقط دارای یک مرام مشترک باشند که آزادی و استقلال ایران است.» بنابراین هیچ فردی که در

یک اجتماع عضویت نداشته باشد نمی‌تواند وارد شورای جبهه ملی شود.
 آنچه با استحضار رسید مریبوط است به شورای مرکزی که در طهران تشکیل می‌شود، و در اروپا چون دستجات و اصنافی نیستند تا بتوانند نمایندگان خود را به شورای جبهه اعزام کنند و تشکیل حزب هم به علت عده‌ی محدود که همه دارای یک مردم و مسلک باشند عملی نیست چنانچه مقتضی بدانند ممکن است در هر محل عده‌ای از دانشجویان و اشخاص دیگر جمعیتی به هر اسم و رسم که بخواهند تشکیل دهند و نمایندگان خود را به شوری اعزام نمایند.
 از اینکه مقرر فرموده‌اند احزاب منحله مجددًا تشکیل شوند سپاسگزارم.

۳ - نظریاتی که این جانب در قسمت چهارم از معروضه ۳۰ تیرماه ۱۳۴۳ اظهار نموده‌ام مریبوط به اعضای خارج از مرکز نیست بلکه مریبوط است به بعضی اشخاص منفرد که عضو شورای جبهه ملی سابق بوده‌اند.

۴ - و اما راجع به اشخاصی که صلاحیت ندارند اعم از اینکه در حزبی باشند یا نباشند نظر باینکه متتجاوز از ۱۱ سال است که در زندان بسر می‌برم و با کسی حشر ندارم در این باب نمی‌توانم اظهار نظر کنم و اکنون که جبهه‌های ملی در خارج از ایران مقید به اجرای مقررات مرکزی نیستند و خود می‌توانند بدون هیچ قید و شرط درباره هر فرد و یا جمعیتی تحقیقات و مطالعاتی بکنند البته هر کس را شایسته می‌دانند می‌توانند قبول کنند.

دکتر محمد مصدق

منبع : کتاب نامه‌های دکتر مصدق - گردآورنده: محمد ترکمان ، نشر هزاران، چاپ دوم: ۱۳۷۵ - صفحات ۳۳۹ و ۳۴۰